

SVENSKT NÄRINGSLIV

Näringslivets prioriteringar inför nästa mandatperiod

Innehåll

En viktig mandatperiod för Sverige	3
Stora utmaningar innan coronapandemin – och efter	3
Investeringsbehoven ökar	3
Företagen är nyckeln – politiken skapar möjligheterna.	3
Näringslivets tre viktigaste medskick	4
Låt företagen leda omställningen till ett hållbart samhälle.	4
Säkra infrastrukturen – både den fysiska och digitala	4
Skatte- och ersättningssystem för fler jobb och mer investeringar	4
Tolv prioriterade reformområden kommande mandatperiod	5
Näringslivets kompetensförsörjning i fokus för utbildningspolitiken	5
Leveranssäker och konkurrenskraftig elförsörjning i hela landet	6
Minska regelbördan	6
Halvera handläggningstiden och företagens kostnader för miljötilstånd	6
Mer incitament till effektivisering inom offentlig sektor.	7
Främja den konstruktiva kraft som näringslivet bidrar med i klimatomställningen	7
Stärk Sveriges röst i EU	8
Genomför parternas överenskommelse om Las och omställning.	8
Skatte- och ersättningssystem för fler jobb och mer investeringar	9
Brottslighet och otrygghet skadar svenska företag	9
Framtidssäkra transportinfrastrukturen.	10
Accelerera digitaliseringen	11

Näringslivets prioriteringar inför nästa mandatperiod

En viktig mandatperiod för Sverige

Sverige är i behov av reformer. Politiken har en viktig uppgift kommande år att möjliggöra för företagen att investera och växa, att skapa jobb och innovationer. Detta underlag samlar de viktigaste reformerna för mandatperioden 2022-2026 utifrån ett brett näringslivsperspektiv.

Stora utmaningar innan coronapandemin – och efter

Sveriges långsiktiga strukturella problem består och förvärras av coronakrisen. Alltför få företag startas och de som startas har svårt att växa snabbt inom Sveriges gränser. Vi har tappat i internationell konkurrenskraft vad gäller exportmarknadsandelar.

Det är trots den höga arbetslösheten brist på personer med rätt kompetens. De kvalitetsbrister som finns inom skola och utbildning måste åtgärdas. Medan sysselsättningen generellt är hög, så finns grupper som har svag eller ingen förankring på arbetsmarknaden. Insatser för fler jobb, ökat entreprenörskap, högre produktivitet, en konkurrenskraft i världsklass och effektivare offentlig sektor var viktiga före krisen, men nu krävs att politiken ännu tydligare prioriterar denna typ av frågor.

Investeringsbehoven ökar

Behovet av ökad produktivitet, att möta och tillgodose en förändrad efterfrågan och att klara klimatomställningen har drivit på tekniksiften i samtliga sektorer. Marknaderna präglas av ökat fokus på fossilfrihet, elektrifiering, resurseffektivitet, nya material, cirkulära affärsmodeller och digitalisering. Att ligga i framkant kräver avsevärda investeringar. Därför är det avgörande att fortsätta att attrahera privata investeringar till Sverige. Och att de offentliga resurserna används på bästa möjliga sätt.

Företagen är nyckeln – politiken skapar möjligheterna

Trots alla de åtgärder som vidtagits kommer den ekonomiska verklighet vi möter efter krisen att kännetecknas av minskade resurser i företagen, högre statsskulder och en högre arbetslöshet särskilt hos dem med svag förankring på arbetsmarknaden. Konkurrensen mellan länder om investeringar och jobb kommer sannolikt hårdna ytterligare.

I den utvecklingen är det viktigt att vi möjliggör för företagen att stärka sin internationella konkurrenskraft, att växa och att skapa jobb i Sverige. Vi har ett antal mandatperioder bakom oss med lågt reformtempo. För ett litet handelsberoende land som Sverige innebär stillastående att vi hamnar på efterkälken.

Reformtempot behöver öka, med fokus på att skapa förutsättningar för investeringar, innovationer och fler jobb. Bara så kan vi ta tillvara de möjligheter som klimatomställningen, digitaliseringen inklusive potentialen med 5G och den fortsatta globaliseringen innebär. Sverige behöver rusta för att långsiktigt stärka konkurrenskraften och bekämpa arbetslösheten.

Näringslivets tre viktigaste medskick

Låt företagen leda omställningen till ett hållbart samhälle

Företag i Sverige visar vägen till ett hållbart och klimatneutralt samhälle. Den omställning som påbörjats måste accelerera och för det ska vara möjligt behövs ett antal reformer.

- Leveranssäker och konkurrenskraftig elförsörjning i hela landet
- Halvera handläggningstiden och företagens kostnader för miljötillstånd
- Främja den konstruktiva kraft som näringslivet bidrar med i klimatomställningen genom effektiva åtgärder

Säkra infrastrukturen – både den fysiska och digitala

Den svenska transportinfrastrukturen är eftersatt och behöver såväl underhållas som utvecklas. Den legala digitala infrastrukturen behöver också utvecklas för att potentialen med digitaliseringen ska kunna tas tillvara.

- Framtidssäkra transportinfrastrukturen
- Accelerera digitaliseringen

Skatte- och ersättningssystem för fler jobb och mer investeringar

Investeringarna i Sverige är för låga. Samtidigt är kostnaderna att anställa för höga och arbetslösheten hög. Inom skatte- och ersättningssystemen behöver politiken fokusera på reformer som främjar jobb och internationell konkurrenskraft.

- Regelverket kring bolagsskatten, ägarbeskattnings storlek och utformning samt marginalskatternas nivå behöver justeras så att konkurrenskraften stärks.
- Skatteandelen i arbetsgivaravgiften (och då särskilt den allmänna löneavgiften) har vuxit under lång tid och behöver börja minska under kommande mandatperiod.
- De olika ersättningssystemen behöver utformas för att i högre grad stärka arbetslinjen och underlätta inträde på arbetsmarknaden. Arbete behöver alltid var mer lönsamt än försörjning via ersättningar.

Tolv prioriterade reformområden kommande mandatperiod

Svenskt Näringsliv har identifierat följande reformområden som en nyttillträdd regering bör prioritera kommande mandatperiod.

Näringslivets kompetensförsörjning i fokus för utbildningspolitiken

Företagens möjligheter att hitta medarbetare med rätt kompetens vid rätt tid är avgörande för det svenska näringslivets konkurrenskraft. Under en följd av år har det blivit allt svårare att rekrytera medarbetare och kompetensförsörjningen har utvecklats till en av företagens allra största utmaningar.

Näringslivets kompetensbehov behöver i högre grad styra utbildningspolitiken, arbetsmarknadens funktionssätt behöver förbättras och åtgärderna inom arbetsmarknadspolitiken effektiviseras. Pandemin har tydliggjort att utbildningssystemen bättre måste kunna svara upp mot behoven av omställning och livslångt lärande för yrkesverksamma.

Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät visar att gymnasial yrkesutbildning är en av utbildningsbakgrunder som efterfrågas mest av företagen. Samtidigt har yrkesutbildningen avsevärda svårigheter att locka ungdomar. Utbudet i kommunerna av yrkesprogram och yrkesvux möter inte heller arbetsmarknadens behov. Under nästa mandatperiod behövs en genomgripande reform av den gymnasiala yrkesutbildningen som leder till att näringslivets behov av yrkesutbildad arbetskraft bättre kan tillgodoses.

- Förtydliga i högskolelagen att utbildningen vid universitet och högskolor ska dimensioneras efter både studenternas efterfrågan och arbetslivets behov och inför en samverkansbonus för att premiera universitet och högskolor som framgångsrikt samverkar med det omgivande samhället.
- Utöka utbudet inom högskolan av kurser för fortbildning och vidareutbildning för yrkesverksamma.
- Utöka platserna på yrkeshögskolan och vårda yrkeshögskolans särart.
- Säkerställ att regelverket för arbetskraftsinvandring fortsatt gör det möjligt för företag av olika storlek, i olika branscher och med olika kompetensbehov att rekrytera medarbetare från länder utanför EU.
- Säkerställ att reformeringen av Arbetsförmedlingen fullföljs.
- Påbörja en genomgripande reformering av hur den gymnasiala yrkesutbildningen dimensioneras och kvalitetssäkras där branschernas behov kommer i förgrunden och där attraktiviteten för utbildningarna ökar.
- Ändra skollagen så att arbetsmarknadens behov, inte bara elevens önskemål, styr utbudet i gymnasieskolan och återinför den grundläggande högskolebehörigheten på de gymnasiala yrkesprogrammen, med möjlighet att välja bort den.
- Inför ett nytt forskningspolitiskt mål: På tio år ska Sverige öka forskningsinvesteringarna med motsvarande en procent av BNP.

Leveranssäker och konkurrenskraftig elförsörjning i hela landet

En väl fungerande elförsörjning är en grundbult för Sveriges välstånd, en central fråga för näringslivets konkurrenskraft och en möjliggörare i klimatomställningen. Under det senaste året har det blivit tydligt att det svenska elsystemet befinner sig i en allvarlig kris. Trots att vi har befunnit oss i en djup lågkonjunktur har det uppstått brist på överföringskapacitet och effektbrist. Vi behöver få till stånd politiska beslut för att säkerställa en långsiktigt leveranssäker och konkurrenskraftig elförsörjning.

- Ändra målet för elsystemet till 100 procent fossilfritt.
- Säkerställ att existerande planerbar elproduktion kan fortsätta producera el och skapa förutsättningar för att planerbar elproduktion kan byggas i södra Sverige.
- Påskynda utbyggnaden av elnäten inom landet.
- Sätt ett mål för försörjningstrygghet och leveranssäkerhet.
- Påbörja arbetet med en elmarknadsöversyn som främjar fossilfrihet, leveranssäkerhet, försörjningstrygghet och kostnadseffektivitet.

Minska regelbördan

En av de frågor som företagen sätter högst på dagordningen för politisk förändring är en minskad regelbörda. Vidare finns behov att säkerställa att befintliga regelverk inte hämmar teknikutveckling och innovation. Sverige behöver därför en ny politisk process som säkerställer att regelbördan för företagen minskar samt att regelkostnaden för svenska företag inte på ett avgörande sätt skiljer sig från motsvarande kostnader i andra jämförbara länder.

- Implementera Svenskt Näringslivs förslag till ny regelprocess för minskade regelkostnader.
- Inför tidiga samråd med näringslivet när ny lagstiftning initieras inom EU.
- Inför tydliga principer (tex implementering på miniminivå som huvudregel) vid genomförande av unionslagstiftning som påverkar näringslivet.

Halvera handläggningstiden och företagens kostnader för miljö tillstånd

Många av de åtgärder som behövs för att vi ska kunna ställa om till ett cirkulärt, resurseffektivt och fossilfritt samhälle kräver massiva investeringar inte minst i industri och infrastruktur. Den typen av investeringar måste genomgå miljöprövning. Dagens miljöbalk innebär inte bara att tillståndsprövningar tar för lång tid – lagstiftningen är så omfattande, krånglig och obalanserad att den behöver reformeras. Glappet mellan de miljöpolitiska målsättningarna och den rättsliga regleringen måste arbetas bort.

- Genomför förbättringar i lagstiftningen, bland annat så att ändringar inte får innebära en tillståndsprövning av hela verksamheten, begränsa antalet verksamheter som behöver tillståndsprövas, begränsa och ställa högre krav på myndigheter som medverkar i processen samt införa tidsgränser i handläggningen vid domstolar och miljöprövningsdelegationer
- Gör en översyn av miljöbalken genom en utredning med uppdrag att föreslå förändringar i miljölagstiftningen som minst halverar den genomsnittliga tidsåtgången och företagens kostnader i miljö tillståndsprocesser.

Mer incitament till effektivisering inom offentlig sektor

Vi vet att den offentliga sektorn står inför mycket stora finansieringsproblem, vilket riskerar att generera stora skattehöjningar och prognoser visar att i princip all ökning av sysselsättningen de kommande åren behövs i kommunsektorn. Kan kommunerna ta tillvara den stora effektiviseringspotential som finns klaras finansieringsbehovet.

- Förbättra kommunsektorns incitament att effektivisera verksamheten genom att införa ett mjukt skattestopp (kommuner som väljer att höja skatten får inte behålla hela intäktsökningen genom att statsbidragen vid en skattehöjning justeras ned) samt minska de riktade driftsbidragen (och ersätt dem med generella).
- Minska antalet regioner och kommuner och ta utgångspunkt i tidigare förslag för strukturella reformer från Ansvarskommittén/Indelningskommittén. Öka statens ansvar inom vissa områden, bl a för gemensamma standarder och finansieringen av viss digital infrastruktur, så att en snabbare digitalisering av den offentliga sektorn blir möjlig. Stärk rollen för de privata företagen inom välfärden. En av styrkorna med privata företag i välfärden är att de har drivkrafter att utveckla och tillämpa kundanpassade innovationer. En annan styrka med de privata företagen är att de bidrar till att utveckla och upprätthålla ett konkurrenstryck.

Främja den konstruktiva kraft som näringslivet bidrar med i klimatomställningen

Näringslivets förmåga till teknisk utveckling och effektivt resursanvändande har en avgörande betydelse för klimatomställningen. Svensk export bidrar redan idag med en enorm klimatnytta och den nyttan kan komma att växa rejält. Den positiva utveckling som sker behöver synliggöras och beaktas i större utsträckning av politiken. Effektiva åtgärder ska gå före symbolpolitik.

- Verka för att EU och samtliga medlemsstater får som mål att nå netto-noll utsläpp 2050.
- Säkerställ att internationellt konkurrensutsatt industri ges ett fullgott skydd mot koldioxidläckage så att europeiska utsläppsminskningar inte ersätts av höjda utsläpp i tredje land.
- Lägg till exporten som en faktor både i utvärderingen av hur Sverige når klimatmålen och i utvecklingen av klimatpolitiken. Svenska företag skapar betydande klimatnytta genom exporten redan idag men den svenska klimatpolitiken tar inte hänsyn till detta.

Stärk Sveriges röst i EU

Ett konkurrenskraftigt EU är helt avgörande för svensk ekonomi och våra svenska företags möjligheter att etablera sig och växa. Mer än hälften av all lagstiftning som passerar riksdagen har sitt ursprung i EU. Det är därför avgörande att Sverige är aktivt när nya EU-initiativ tas fram – med gedigen kunskap om hur olika förslag på lagstiftning kommer påverka vår svenska konkurrenskraft.

Sveriges röst behöver: 1) höjas tidigare (proaktivitet), 2) vara tydligare (konkretion) och 3) ha större tyngd (bygga koalitioner). Inte minst det sistnämnda är allt viktigare, i och med Storbritanniens utträde ur EU och den tydliga maktförskjutningen mot det tysk-franska samarbetet. Tidig påverkan uppnår vi genom större proaktivitet, tydlighet genom att vara konkreta och tyngd får vi genom att bygga starka koalitioner.

- Förstärk och fördjupa den inre marknaden och de fyra friheterna (förbättra tjänstemarknaden, samt rörligheten av arbetskraft, få till stånd en smidig process för standardisering)
- Främja företagets forsknings- och utvecklingsverksamhet (ett starkt europeiskt forsknings- och innovationssystem för ökad konkurrenskraft)
- Främja en hållbar och digital omställning (få till stånd en inre cirkulär ekonomi, förenkla för dataöverföringar)
- Stärk EU:s roll som ledare för frihandel globalt
- Involvera näringslivet för bättre lagar och regler.

Genomför parternas överenskommelse om Las och omställning

Svenskt Näringslivs överenskommelse med PTK, IF Metall och Svenska Kommunalarbetareförbundet består av två delar. Del ett, ”principöverenskommelse”, består av ett flertal reformer parterna önskar att regeringen och riksdagen genomför under innevarande ordinarie mandatperiod. Del två, ”huvudavtal”, är ett avtal som parterna avser att ingå om och när regeringen och riksdagen genomfört reformerna i principöverenskommelse. Regeringen har tillsatt tre utredningar med uppdrag att lämna förslag för hur reformerna i principöverenskommelsen ska genomföras. Utredningarna ska lämna sina förslag den 15 maj 2021. Därefter kommer, enligt plan, sedvanliga lagstiftningsåtgärder vidta.

- Säkerställ att implementeringen av principöverenskommelsen fortskrider och blir klar under kommande mandatperiod.

Skatte- och ersättningssystem för fler jobb och mer investeringar

De svenska skatte- och ersättningssystemen måste ständigt utvecklas för att möta nya utmaningar på arbetsmarknaden och förändringar i vår omvärld. De mest skadliga skatterna behöver åtgärdas först. Politiken behöver fokusera på konkret innehåll och sakskäl för reformer som främjar jobb och internationell konkurrenskraft. Hellre många reformer, snarare än en enda stor reform.

- Regelverket kring bolagsskatten, ägarbeskattningens storlek och utformning samt marginalskatternas nivå är av central betydelse för den svenska konkurrenskraften. Därutöver finns förbättringar att göra inom moms, punktskatter, administrativt krångel och rättssäkerhet.
- Svenska företag har bland EU:s högsta arbetskraftskostnader vilket delvis beror på de svenska arbetsgivaravgifternas nivå samt är en följd av hur lönebildningen fungerar. Kombinationen av höga ingångslöner, få jobb som inte kräver någon utbildning samt hög arbetsgivaravgift gör att stora grupper har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. I längden blir höga arbetskraftskostnader svåra att bära när konkurrensen blir internationell på allt fler områden och det riskerar att medföra att jobb förloras eller flyttar utomlands. Skatteandelen i arbetsgivaravgiften (och då särskilt den allmänna löneavgiften) har vuxit under lång tid och behöver börja minska kommande mandatperiod. På lång sikt behöver arbetsgivaravgifterna komma ner på en internationellt konkurrenskraftig nivå. Kunskapen om hela arbetskraftskostnaden, inklusive arbetsgivaravgiften, behöver öka. Här behöver politiken ta ett helhetsperspektiv. Selektiva åtgärder, till exempel för unga som införts under pandemin, har visat sig vara effektiva och bör förlängas.
- De olika ersättningssystemen behöver utformas för att i högre grad stärka drivkrafterna att arbeta och underlätta inträde på arbetsmarknaden. Arbete behöver alltid var mer lönsamt än försörjning via ersättningar. De samverkande effekterna mellan skatter och olika ersättningar måste gynna arbete framför passivitet och stödmottagande. Ersättningar bör i allt större utsträckning kombineras med krav på aktivitet. Alltför långa perioder utan arbete eller praktik minskar sannolikheten att komma in på den reguljära arbetsmarknaden vilket minskar utbudet av arbetskraft.

Brottslighet och otrygghet skadar svenska företag

Både i undersökningar av allmänheten och företagare så registreras lag och ordning som en allt viktigare fråga. I SOM-mätningen 2020 uppger 34 procent att lag och ordning är en av deras viktigaste frågor, mer än en fördubbling sedan 2018. Organiserad brottslighet är också det samhällsproblem som svenskar är mest oroliga för, med 60 procent mycket oroliga. I Svenskt Näringslivs lokala företagsklimatundersökning är åtgärder för att minska brottsligheten och öka tryggheten det enskilda policyområde som får starkast stöd av företagen. Svenskt Näringslivs undersökningar visar att 6 av 10 företag varit utsatta för brott de senaste två åren, och de vanligaste brotten att utsättas för är stöld, skadegörelse och inbrott.

Dessa brott prioriteras många gånger ned av polis och andra myndigheter, till stor del beroende på de närmast obefintliga straffrättsliga påföljder som den typen av brottslighet ger. Sammantaget får dock mängdbrott mot företag långt mer allvarliga konsekvenser än vad varje enskilt brott ger intryck av. Svenska företag inom vissa branscher får allt svårare att behålla och rekrytera personal på grund av den ökade otryggheten. Verksamheter läggs ned eller omstruktureras och planerade investeringar stoppas när företagen inte garanteras en trygg och säker miljö. Utmaningarna är extra stora i utsatta områden, där behovet av livskraftiga företag är som störst, men begränsas inte till dessa.

Behovet av att skapa trygga och säkra områden för företagande är stort över hela landet.

Svenskt Näringsliv vill säkerställa att massbrottsligheten som drabbar företagen inte underprioriteras, och vara en synlig röst för företagens intresse i sammanhanget. Detta kräver att man mäter den faktiska brottsutsattheten och brottens kostnader, så att detta kan sättas i relation till resurserna polisen allokerar till att förhindra brott riktade mot företag. För en korrekt prioritering krävs att brottens långsiktiga konsekvenser tas i beaktande. Därefter behöver påföljderna för brott mot företag ses över samtidigt som myndigheterna ges ett tydligare uppdrag att bekämpa samhällseroderande brottslighet.

- Ge BRÅ ett explicit uppdrag att mäta företagets utsatthet för brott och dess kostnader, inklusive de konsekvenser för samhället i stort som brottsligheten orsakar.
- Tillsätt en påföljdsutredning med syfte att finna effektiva påföljder för att förebygga mängdbrott.
- Utred nya brottskoder eller alternativ lösning för att synliggöra när just företag är drabbade av brott i brottsstatistiken.
- Säkerställ att polisens brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete inkluderar ett fokus på de brott som drabbar just företag, med förståelse för de sekundära kostnader som brottslighet mot företag medför.
- Säkerställ att uppdraget och resurserna till det nya nationella cybersäkerhetscentret och polisen innebär att de kan stötta näringslivet i arbetet att skydda sig mot och att bekämpa cyberbrott.
- Förutsättningarna för informationsdelning mellan Polisen och företag måste förbättras. Det måste också bli enklare för företag att anmäla brott och att kommunicera med Polisen digitalt.

Framtidssäkra transportinfrastrukturen

Näringslivet är beroende av väl fungerande infrastruktur och effektiva hållbara nationella och internationella transporter av personer och gods till ett konkurrenskraftigt pris. Människor måste på ett effektivt sätt kunna transportera sig till och från såväl arbete som nöjen, fritidsaktiviteter och turism. Sveriges transportinfrastruktur skapar tillgänglighet men har på olika sätt, under flera decennier, eftersatts.

Gamla synder medför att dagens transportsystem är slitet, har otillräcklig kapacitet och är känsligt för störningar. Det medför kostnader för näringslivet som på sikt riskerar försämra konkurrenskraften, det vill säga förmågan och viljan att investera, växa och anställa. Vilket i sin tur äventyrar hela samhällets välbefinnande.

Transportsystemet lider av ett eftersatt underhåll. Det handlar om uteblivna reinvesteringar i transportsystemet som medför att transportinfrastrukturen i allt större utsträckning förlorar sin ursprungliga funktion. Trafikverket uppskattar storleken på det eftersatta underhållet till 66 miljarder kronor, fördelat på 23 miljarder på väg och 43 på järnväg, vilket är 13 miljarder mer än senaste gången Trafikverket räknade för sex år sedan. Det eftersatta underhållet accelererar och nuvarande regering signalerar att väldigt lite kommer att hända fram till år 2030.

Under nästa mandatperiod behöver denna negativa trend brytas genom ekonomiska tillskott samtidigt som arbetet intensifieras med att på andra sätt framtidssäkra transportinfrastrukturen.

- Upprätta en långsiktig och finansierad underhållsplan för järnväg och väg. Intensifiera arbete med att öka kunskapen om tillståndet i anläggningen och ge en tydlig signal att kontrakt för järnvägsunderhåll fortsatt ska upphandlas i konkurrens.
- Ta fram en strategi för att återta hela det eftersatta underhållet. Målet ska vara att återta hela det eftersatta underhållet på väg och järnväg, under 2020-talet.
- Ta fram en tydlig strategi för hur elektrifiering och digitalisering av transportsektorn ska snabbas på och underlättas.
- Ta fram ett tydligt framåtblickande transportslagsövergripande plan för vilka samhällsekonomiskt effektiva nyinvesteringar som behövs i transportsystemet.

Accelerera digitaliseringen

Reformer som underlättar för såväl företag som offentlig sektor att ta nya steg i användningen av data och artificiell intelligens (AI) är nödvändiga för att företag inom EU ska stå sig i den internationella konkurrensen. En ökad digitalisering, användning av uppkopplade produkter (IoT) och AI-teknologi kan bara ske om överföringskapaciteten i de digitala näten är tillräckligt stor. Därför behöver Sverige och EU en påskyndad och fokuserad satsning på digital infrastruktur. Näringslivet är drivande i utvecklingen, men regeringen behöver driva på för att lagar och regelverk i högre grad stödjer dataanvändning för att frigöra potentialen i den tekniska utvecklingen.

- Ett teknikneutralt och principbaserat regelverk som främjar dataanvändning och AI-tillämpningar är grunden för konkurrenskraft och fortsatt digitalisering. Tillgång till data behöver stärkas genom att underlätta datalagring och databearbetning i system som gör det lätt att dela data och utvinna värde av datatillgången. EU-initiativen om gemensamma dataområden för frivillig delning och delning av offentliga data är viktiga initiativ.
- Harmoniserade regelverk inom EU är mycket angeläget, inte minst för dataskydd och kunskapsbaserade tillgångar. Nästa översyn av GDPR är 2024 och Sverige bör som ordförandeland därför ta initiativ till förbättringar gällande regelharmonisering, dataöverföringar till tredje land, införande av experimentklausuler samt rätt att behandla personuppgifter då det kan förhindra grov brottslighet.
- EU måste godta dataöverföringar till och från länder med acceptabla skyddssystem genom antagande av fler adekvansbeslut, införa lättillgängliga överföringsmekanismer, kartlägga integritetsskyddsnivån i länder dit företagen exporterar för att möjliggöra och säkerställa internationella dataflöden. Digitala handelshinder såsom datalokaliseringsskrav bör undanröjas genom handelsavtal.
- Utbyggnaden av den digitala cybersäkra infrastrukturens med snabba bredband, 5G/6G kapacitet och tillgång till molntjänster behöver påskyndas genom nya satsningar.